

[Forsvarsministeren]

drag til, hvad der i forskellige situationer kunne betegnes som fred eller ikke fred, idet han konkluderede, at enhver regering må have et minimum af handlefrihed til at vurdere, om der foreligger en nødsituation.

Som allerede sagt er den nuværende regering fuldt ud enig i det foreliggende danske forbehold over for atomvåben, og vi er også af den mening, at der herigennem kan være mulighed for at yde et bidrag til afspænding og i hvert fald fastholde den hidtidige lavspænding i et for os vitalt område. Vi kan imidlertid også tiltræde hr. Kjeld Olesens betragtninger om det minimum af handlefrihed, som må tilkomme enhver regering, til at bedømme, om der fortsat foreligger en fredssituation. Det ligger i formuleringen af forbeholdet, at der kan foreligge omstændigheder, hvor en regering kan ændre holdning til spørgsmålet. En beslutning af denne art må imidlertid forelægges for folkettinget.

De danske synspunkter vedrørende atompolitikken er stedse blevet godtaget af vore allierede og indgår nu i alliancens fælles grundlag. Det har senest vist sig under arbejdet i High Level-gruppen omkring forudsætningerne for reduktionerne i de taktiske atomvåben i Europa. Denne holdning fra alliancens side må utvivlsomt ses netop på baggrund af, at det danske forbehold giver den danske regering en sådan margen af handlefrihed. Det er væsentligt at mærke sig, at forbeholdet ikke af vore allierede antages at anfægte NATOs strategi. For vort eget vedkommende har forbeholdet da heller ikke på noget tidspunkt stillet sig i vejen for dansk deltagelse i drøftelser og beslutninger i NATO vedrørende nukleare spørgsmål og herunder også om NATOs strategi.

Jeg skal specielt fremhæve, at Danmark på et ministermøde i NATO i december 1966 tilsluttede sig oprettelsen af den nukleare planlægningsgruppe, den, der hedder NPG, og gik ind som medlem heraf. Gennem deltagelsen i denne gruppes arbejde har Danmark fået mulighed for at modtage meget væsentlige informationer om den nukleare planlægning, ligesom vi har fået mulighed for at være med til at drøfte principperne for den vestlige atomafskrækkelse. Militær sikkerhed og afspændingspolitik er nemlig ikke indbyrdes modsætninger. De supplerer hinanden, specielt i dag i en situation præget af mistillid mellem supermagterne.

Danmarks muligheder for at øve indflydelse både i det allierede militære samarbejde og også i våbenkontrollforhandlingerne er i væsentlig grad betinget af adgang til denne information og deltagelse i alliancens drøftelser på det nukleare og det strategiske område. Det ville da også være uheldigt, om vi havde pålagt os selv særlige restriktioner for vor medvirken i alliancens overvejelser om fundamentale spørgsmål vedrørende den vestlige atompolitik.

Jeg vil gerne erindre om, hvad daværende forsvarsminister Victor Gram udtalte i NATO i 1965 forud for oprettelsen af atomplanlægningsgruppen. Han sagde følgende:

»Vi er os bevidst, at også Danmarks forsvar i sidste instans afhænger af den vestlige atomafskrækkelsesstyrke, og at Danmark som medlem af NATO har såvel et medansvar for som en interesse i principperne for den praktiske tilrettelæggelse af denne styrkes anvendelse.«

Jeg mener, de ord stadig gælder for Danmark som medlem af NATO.

Jeg vil herefter gå over til alliancens overordnede målsætning og strategi.

NATO er en defensiv alliance, der bygger på medlemmernes solidaritet, især deres forpligtelse til at komme hinanden til hjælp i tilfælde af et angreb på en af aftaleparterne. Det er denne solidaritet fra vore allierede, som vi baserer vores sikkerhed på, og det er også denne solidaritet, som vi selv efter evne skal søge at leve op til. Alliancens defensive karakter er ofte blevet fremhævet, men i nyere tid nok mest tydeligt på NATO-topmødet i Bonn den 10. juni 1982.

De deltagende stats- og regeringschefer, herunder tidligere statsminister Anker Jørgensen, udsendte herfra en særlig deklARATION, hvori det udtales, at deres mål er at undgå krig og at bygge fundamentet for en varig fred. Men vigtigst af alt understreger de, at ingen af NATOs våben nogen sinde vil blive taget i anvendelse undtagen som svar på et angreb.

Det er i øvrigt i samme deklARATION, at stats- og regeringscheferne også udtaler, at det er deres mål at bevare sikkerheden i NATOs område ved hjælp af konventionelle og nukleare styrker, der er egnede til at afskrække fra aggression og trussel herom, og videre, at de i overensstemmelse med de gældende forsvarsplaner og på grundlag af NA-